

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ ๘/๒๕๕๐

เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอประกาศให้ทราบว่า ตามมาตรฐานการบัญชี เรื่อง แม่บทการบัญชี ได้กำหนดหลักการในเรื่องความระมัดระวัง แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษา ระดับทุน โดยมีวัตถุประสงค์ให้กิจการรักษาเงินทุนให้คงจำนวนเต็มตามมูลค่าและเพื่อมิให้งบการเงิน แสดงรายการที่ผิดพลาดจากความเป็นจริง ดังนั้น เพื่อให้การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม ของบริษัทมหาชนจำกัดสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี จึงควร ดำเนินการตามแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. ในกรณีการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ให้บันทึกบัญชีสำหรับรายการในส่วนของทุน ที่มาจากหุ้นทุนของบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งประกอบด้วย ทุนและส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งเกิดจากการขายหุ้นได้ในราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ของหุ้น ดังนี้

๑.๑ การลดทุนเพื่อหักล้างบัญชีขาดทุนสะสม ให้บันทึกบัญชีตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

(ก) การลดทุนและเกิดส่วนเกินทุน

เดบิต หุ้นทุน

XXX

เครดิต ส่วนเกินทุน (จากการลดทุน)

XXX

(ข) นำส่วนเกินทุนที่มีอยู่ไปหักกลับกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นทุกประเภท (ถ้ามี)

ให้หมดก่อน

เดบิต ส่วนเกินทุน (จากการขายหุ้น)

XXX

ส่วนเกินทุน (จากการลดทุน)

XXX

เครดิต ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น

XXX

ทั้งนี้ ส่วนเกินทุนสามารถนำมาหักกลับกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นในหุ้นที่ต่างประเภทกันได้ โดยส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นนั้นจะต้องเกิดจากหุ้นที่มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้ว

(ค) ส่วนเกินทุนที่เหลือจาก (ข) (ส่วนที่สูงกว่าส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น) จะเป็นยอด ที่จะโอนไปหักล้างบัญชีขาดทุนสะสมได้

เดบิต ส่วนเกินทุน

XXX

เครดิต ขาดทุนสะสม

XXX

๑.๒ ส่วนเกินทุนที่จะใช้หักล้างบัญชีขาดทุนสะสมได้จะต้องเป็นส่วนเกินทุนที่มีการชำระเงินจริง มิใช่ส่วนเกินทุนที่เกิดจากการตีราคา เช่น ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อขาย ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินของกิจการในต่างประเทศ เป็นต้น

๑.๓ ขณะที่อยู่ระหว่างกระบวนการลดทุนเพื่อล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ และบริษัทมหาชนจำกัดมีกำไรสะสมคงเหลือ หากบริษัทมหาชนจำกัดประสงค์จะจ่ายเงินปันผล บริษัทมหาชนจำกัดจะต้องกันกำไรสะสมไว้จำนวนไม่น้อยกว่าส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลืออยู่ในบัญชีด้วย

๑.๔ หากบริษัทมหาชนจำกัดดำเนินการลดทุนเพื่อล้างบัญชีขาดทุนสะสมไปแล้ว โดยไม่ได้บันทึกบัญชีตามข้อ ๑.๑ ทำให้ยังมีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นคงเหลืออยู่ในบัญชี ให้บริษัทมหาชนจำกัดดำเนินการปรับปรุงบัญชีกำไร (ขาดทุน) สะสมให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑.๑ และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะดำเนินการหักล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

๑.๕ ให้ผู้สอบบัญชีเปิดเผยเกี่ยวกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นคงเหลือซึ่งเกิดจากการบันทึกบัญชีลดทุนที่ไม่ถูกต้องตามข้อ ๑.๔ โดยเพิ่มวรรคเน้นในรายงานการสอบบัญชีด้วย

๒. ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดมีส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นหรือจากการลดทุน ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นและกำไรสะสมคงเหลือ หากบริษัทมหาชนจำกัดประสงค์จะจ่ายเงินปันผล บริษัทมหาชนจำกัดจะต้องกันกำไรสะสมไว้จำนวนไม่น้อยกว่าส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลืออยู่ภายหลังหักลบกับส่วนเกินทุนดังกล่าวแล้ว

๓. บริษัทมหาชนจำกัดสามารถนำส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลืออยู่ภายหลังหักลบกับส่วนเกินทุนแล้วมาหักกำไรสะสมคงเหลือได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เกษรี ณรงค์เดช

นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์